

SAOPŠTENJE O PREDLOZIMA AKCIJE ZA DOPUNU NACRTA AKCIONOG PLANA O PRAĆENJU
SPROVOĐENJA PREPORUKA EVROPSKE KOMISIJE

Akcija za ljudska prava je danas dostavila predlog dopuna Nacrta Akcionog plana za praćenje sprovođenja preporuka iz mišljenja Evropske Komisije premijeru Crne Gore dr Igoru Lukšiću kao i nadležnim ministrima.

Smatramo da je u cjelini posmatrano Nacrt Akcionog plana vrlo dobar. Posebno su mjere predviđene za unaprjeđenje sistema izbora sudija postavljene tako da uglavnom omogućavaju primjenu 109 preporuka koje je Akcija za ljudska prava uputila Ministarstvu pravde i Sudskom savjetu u decembru 2008. godine, u vidu zaključaka "Analize reforme izbora sudija u Crnoj Gori 2007-2008"¹.

Međutim, da bi se temeljno odgovorilo na preporuke Evropske komisije, Nacrt Akcionog plana je neophodno dopuniti na sledeći način:

1. U okviru Nacrta Akcionog plana za oblast vladavine prava - reforme pravosuđa:

- zakonom predvidjeti **obaveznu kontinuiranu edukaciju sudija i tužilaca u okviru određenog, unaprijed planiranog broja radnih dana godišnje;**
- predviđenu edukaciju sudija o evropskim standardima prava na pravično suđenje proširiti i na slobodu izražavanja, kako je EK izričito zahtijevala, kao i na druga, ništa manje značajna prava kao što su npr. pravo na privatni i porodičan život (s obzirom na presudu Evropskog suda za ljudska prava *Mijušković protiv Crne Gore*, u kojoj je utvrđeno kršenje ovog prava), itd;
- inicijalnu edukaciju proširiti na oblasti "sudijskih (tužilačkih) vještina" kao što su "uloga sudije u očuvanju vladavine prava", "nezavisnost i nepristrasnost", "odnos s javnošću", "sudska psihologija", kako je predviđeno još 2002. godine Projektom podrške Centra za obuku sudija RCG;
- sprovesti **analizu trogodišnje primjene Zakona o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku u pogledu djelotvornosti pravnih lijekova** koje on predviđa, jer je to posebno problematizovano u mišljenju EK;
- **unaprijediti transparentnost rada posebno državnog tužilaštva i sudova, tako što će se održavati redovne konferencije za štampu i obezbijediti osobe zadužene za redovno obavještanje javnosti o rezultatima njihovog rada.**

2. U okviru Akcionog plana za oblast reforme državne uprave predložili smo **unapređenje zaštite državnih službenika i namještenika koji prijavljuju korupciju i drugo nezakonito postupanje** (tzv. zviždača, "whistler-blower"-a) u pogledu pravnih lijekova koji im stoje na raspolaganju; kritikovali smo svrstavanje Ombudsmana u okvire državne uprave i tražili da se izmjesti u Akcioni plan za oblast ljudskih prava.

3. U Akcionom planu za oblast medija:

¹ Vidi detaljnije na: <http://www.hraction.org/?p=188>.

- pored predviđene izmjene Krivičnog zakonika u pravcu dalje dekriminalizacije klevete, predložili smo i **dopunu Krivičnog zakonika sa dva krivična djela kojima bi se zaštita novinara pri obavljanju profesionalnih zadataka upodobila zaštiti koju uživaju službena lica u vršenju državne službe, kao i dopunu Zakona o medijima**, da bi se obezbijedilo uvođenje evropskih standarda slobode izražavanja i u oblast građanskopravne odgovornosti za povredu časti, ugleda i privatnosti.²

- predložili smo **da se Vrhovni državni tužilac obaveže da izradi izvještaj o istragama preduzetim povodom fizičkog nasilja prema novinarima**, analizira njihove ostvarene rezultate i navede planirane mjere za dalje procesuiranje.

4. Za Akcioni plan za oblast ljudskih prava predložili smo dodatne ciljeve:

- **analizu garancija ljudskih prava predviđenih Ustavom i njihovo unaprjeđenje** (uključujući garancije nezavisnosti pravosuđa, Ombudsmana i Ustavnog suda);
- praćenje i unapređivanje poštovanja manjinskih prava, posebno u vidu **saradnje između Vlade i savjeta za manjine**;
- **analizu zakonskih garancija protiv diskriminacije lica homoseksualne orijentacije i transrodnih osoba i odgovarajuće izmjene i dopune zakonske regulative** u tom pravcu.

5. U Akcionom planu za trajno rješavanje pitanja izbjeglica i raseljenih lica u kampu Konik I i II, predložili smo dopune predloženih mjera u vidu:

- **hitnog obezbjeđenja uslova za bezbjedan život i adekvatno stanovanje lica nastanjenih u kampu Konik** koji podrazumijevaju: hitnu sanaciju kanalizacije; obezbjeđenje kvalitetne vode za piće; obezbjeđenje struje putem odgovarajućih instalacija i saniranje baraka.

- preduzimanje aktivnih mjera za obezbjeđenje obaveznog školovanja sve djece školskog uzrasta, stanovnika kampa, koje bi podrazumijevale: **popis sve djece/stanovnika kampa školskog uzrasta i njihov upis u školu i obezbjeđenje budžetskog finansiranja dovoljnog broja asistenata u nastavi nadležnih za romsku djecu**.

Za obrazloženja svih predloga vidjeti u prilogu materijal dostavljen premijeru i ministrima, koji će danas u toku dana biti istaknut i na internet stranici Akcije za ljudska prava, www.hraccion.org.

S poštovanjem,

mr Tea Gorjanc Prelević
izvršna direktorka
Akcije za ljudska prava

² Detaljnije vidi Predlog reforme odgovornosti za povredu časti i ugleda u Crnoj Gori: http://www.hraccion.org/wp-content/uploads/predlog_reforme-zakon_o_kleveti_i_uvredi.pdf